

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegraful e de două ori pre septembra:
Duminică și Joi'a. — Prenumeratuna se
face în Sabiu la expeditură folie, pre afara la
a. r. poste cu bani gata prin scrisori francate,
adresate către expeditor. Pretul prenumera-
tunii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 47.

ANULU XXIII.

Sabiu in 15.27 Iuniu 1875.

Program'a

esamenelor publice pentru anul scolar 1874/5 la institutulu pedagogico-teologicu alătarchidiecesei greco-orient. ardeleni.
In Iuniu 1875. Înainte de amedi incepul la 8 ore.
Mercuri 18. Pastoral'a cler. an. III prof. Hanni'a; Moral'a cl. an. II prof. Candrea
Joi 19. Istoria biser. cl. an. I prof. Dr. Puscariu.
Vineri 20. Geografi'a cler. an. II si pedag. an. II prof. Candrea.
Sambata 21. Catechetice'a cl. an. III prof. Hanni'a; Computulu cl. an. III si pedag. an. II prof. Popescu.
Luni 23. Drept. can. cl. an. II prof. Popescu; Retoric'a cl. an. III prof. Candrea.
Marti 24. Cantările si tipiculu cl. a. III si ped. a. II prof. Cuntianu.
Mercuri 25. Gramatic'a cl. an. I si ped. an. I prof. Dr. Puscariu.
Joi 26. Dogmatic'a cu Polemic'a cl. an. I prof. Popescu.
Vineri 27. Pedagogi'a cl. an. III si ped. an. II prof. Popescu; Sci-
intiele nat. cl. an. I si ped. an. I prof. Dr. Puscariu.
Sambata 28. Zootechni'a agricola cl. an. I si ped. an. I prof. Comsi'a.
Duminica 29. Incheierea an. scol. cu rogaciunea de multiamita in biserică si nnu cuventu de incheiere in Seminariu.

trn celealte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vincie din Monarhia pre unu anu 8 fl. fără plus
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru pribe. și teri-
steine pre unu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratul se plătesc pentru întâia óra
cu 7 cr. Sfintia, pentru a doua óra cu 5 1/2 cr.
și pentru a treia repetare cu 3 1/4 cr. v. a.

tulu ce le dă art. 37 alu constituuien elenice.

Alegatorii voru trebuu sa se in-
trunesc la 18 Iuliu, si nou'a camera
va intră in functiuni la 11 Augustu.

Circular'a adresata de ministrul
de interne, d. Tricupi, către prefecti
si subprefecti, recomenda acestorui
functionari, nu numai de a respecta
libertatea scrutinului, dară inca sa se
desintereseze cu totul de lupta. Ea
declara intr'unu modu solemnă ca
„ori-ce actiune a guvernului său a orga-
nelor sele, fia cu cuventul, fia cu
acte, asupr'a corpului electoralu, este
o falsificare a scrutinului si schimba
principiurile asupr'a căror'a repauséza
edificiulu constituuienalu.“

Asiada, nu voru fi nici decum
candidaturi oficiale!

„Ori ce desemnare de candidaturi
agreabile, urmăza ministrul, este o
usurpare a datorielor sacre care apar-
tieni altor'a.“

Cându unu guvern este redusu
a se dă astu-feliu la o parte, a-si re-
negă dreptul seu incontestabilu pen-
tru a-si manifestă preferintele sele si
a usuá lealmente de legitim'a sea in-
fluintia, nu este de mirare că sa se
auda vorbindu, că de unu lucru pro-
babiliu, de o „intervenire a puterilor.“

Insusi turcii, invinsii dela Navar-
rinu, si permitu sa intre in apele
Greciei.

Caletori'a regelui Oscaru II in
Germania a causat o óre-care emo-
tiune in Danimarc'a. Regele Suediei
intr'unu din discursurile sele, aru fi
vorbitu de vechi'a camaraderie a ar-
melor prusiane si suediane in unu
modu putienu agreabilu urechilor
danimarceze. Danezii n'au uitatu ca
alianti'a Prussiei si a Suediei a avut
de resultatu luarea Norvegiei dela
Danimarc'a.

Diarul „le Nord“, intr'o cor-
spondintia ce i este adresata din Co-
penhang'a, ne da asupr'a stărei opini-
unei daneze nisice ransenemente pre
cari le credem esacte. „Nici unu
partit din Danimarc'a, dice corespon-
dentulu diarului „le Nord“, nu se
gândesc la revendicarea armata de
care se prefacu căte odata germanii
ca se temu.“

Cu tóte acestea, urmăza corespon-
dintulu diarului „le Nord“, este o di-
ferintia capitala intre politic'a Suediei
si politic'a Danimarcei. Acesta dife-
rentia iato: „Natiunea daneza voiesce
sa remana amic'a Suediei; ea vede
in intiegerea celor trei imperatori
o garantie de pace, prechiara in ade-
veru, inse in ori-ce casu, cea mai
buna pre care impregiurările potu s'o
admita; ea crede asemenea ca mai
curendu la St.-Petersburg de cătu la
Berlinu trebuie sa caute cine-va sim-
patii pentru adeveratulu sistemul de
ecuilibru in Nordu, acel'a care este
basatu pre independentia reciproca
a celor trei regate scandinave si pre
indreptarea de fruntarii promisa de
tractatulu dela Prag'a. Este cu putintia
că cei dela Stockholm sa privescă
acesta cestiune dintr'unu altu punctu
de vedere; bă este chiaru forte natu-
ralu că sa fia astfeliiu, de vreme ce
guvernulu suedianu n'are sa reclame
dela d. de Bismark esecutarea unui
tractat onerosu. De aci resulta ca,
cu tóta dorint'a loru de a traí in
bune rapórt cu puternicii loru vecini,
cele doue cabinete, acel'a din Stock-
holm si acel'a din Copenhang'a nu se

Invitare de prenumeratiune la

„Telegrafulu Romanu“

pre o jumetate de anu (Iuliu-Decem-
bre) alu anului 1875. — Pretul
abonamentului pre 1/2 de anu e:

Pentru Sabiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-unguresca 4 fl. v. a.

Pentru Romani'a si străinatate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu
intardia cu tramitarea prenumeratiuni-
loru.

Adresele ne rugāmu a se scrie
curat, a se pune numai post'a
ultima, dara nu côte dōue poste ultime,
si in locu de epistole de
prenumeratiune recomandāmu on.
publ. avisurile postale, (**Posta-Utal-
vány. — Post-Anweisung.**) că
impreunate cu spese mai putine si că
mai sigure pentru inaintarea baniloru
de prenumeratiune la

**Editura „Telegrafului Ro-
manu“ in Sabiu.**

Revista politica.

Parol'a dilei este liberalismul.
Partid'a guvernamental, altcum numita si partid'a liberale, de-si sigura
de majoritate, totusi si incórdă tóte
puterile pentru a scote din urmele
electorale barbati pronunciati pentru
programulu ei cunoscutu. Se credea
ca fusiunea din urma va dă alegero-
loru unu cursu mai domolu delatru-
randu-se antagonismulu ce există in-
tre cele dōue partide mari din par-
lamentulu Ungariei, dara e numai pa-
rere, pentrua centralu stângu de odini-
ora n'a abdisu cu totulu de lupt'a
de statu, a amanatu din oportunitate
numai acést'a cestiune acuta pre alte
tempuri mai acomodate. Numai asiā
se poate explică nesunti'a cea intensiva
a partidei guvernamentali de a
se asigură de o majoritate care sa
constea din barbati ce aderă la
principiile lui Col. Tisza. Pactul in-
tre partid'a stângu si deakista a fostu
dara numai o capitulare de bunavoia
a partidei deakiste care incepuse a se
distrug, inaintea partidei lui Tisza,
pentru ca enunciatunile ce le facura
mai multi deputati inaintea alegato-
riloru loru ni spunu apriatu, ca
partid'a actuala n'a renuntat la prin-

cipiele sele in privint'a vestiunie de
statu. Asiguratu de o majoritate fidela
Col. Tisza va dicta preste doi ani pac-
tulu dualisticu in alte conditiuni.

Cu o patima mai veementsa se pôrta
partid'a actuale fatia de partid'a con-
servativului Sennyey. Organulu acestor
partide „Kelet népe“ se plange amartu
astupr'a pressiunei ce o eserciează or-
ganele guvernului asupr'a alegatorilor.

„Pre tóta diu'a, scrie acestu organu,
ni vinu in massa raporturi des-
pre pressiunea ne mai pomenita ce o
eserciează organele guvernului in mi-
scările electorale intru interesulu par-
tidei guvernamentali. E regretabilu
fenomenul acesta nu numai pentru
ca in resultatulu seu duce la falsifi-
carea opiniunei publice din tiéra, ci
cu deosebire si mai multu pentru
subminēza sistematicu semtiulu mor-
alu din poporu, esterminēza radici-
nele moralei politice si prin acést'a
sguduiu si subsapa temeliele consti-
tutiunalismului. Noi suferim intr'ade-
veru acést'a portare uricioasa a organe-
loru guverniali, eu o abnegatiune de
sine nu de tóte dilele. Nici contrarii
nostru nu ne potu face sa lamentāmu,
cu barbatia si linisce suferim u-
vata-mare, suspiciunile ilegale si torin-
tele de insulte si minciuni.

Ori cum voru intérce lucrurile
barbatii centrului stângu de odinióra,
e fapta constatata, ca stâng'a n'a lasatu
discussiunea cestiunei de statu, ci a aman-
at'o pre alte tempuri mai favorabili.
Pre fia-care di dâmu in programele
candidatilor si in enunciatunile fo-
loru preste dechiaratiuni, cari ne aréta
invederatu, ca centralu stângu numai
a amanatu acea lupta de statu. Con-
statāmu, ca torintele generalu alu mis-
cărilor electoral tientesce la respin-
gerea elementelor deakiste de mai
naiente si la consolidarea stângelui. „Kelet
népe“ intrébă pre urma: Folosise-va
majoritatea ce constă din elementele
stângelui cu ocaziunea renovării pac-
tului dualisticu la 1877, pentru a se
face cu ea o pressiune asupr'a Coronei
si asupr'a ministrilor comuni ce suntu
chiamati la o rola de conducatori, cându
se va stator'i nou'a conveniune?“

„Magy. Polgár“ dela 25 Iuniu n.
íéra revine la miscările electorale in-
tre români si afla, ca press'a româna
atâtu cea din Ungaria cătu si cea din
Transilvania e desperata, cea dintâi,
pentrua in cerculele electorale române
dincolo de délulu mare miscarea e in-
dreptata deadreptulu contr'a natiuna-
listilor, cea din urma, pentru ca ro-
mâni transilvaneni voru alege in bu-
tulu concluselor din Sabiu.

Press'a româna, despre ce nu se
indoiesce citatulu organu, de ambele
părți nesuiesce cătra scopulu seu, si'si
face datorint'a ce o are cătra aceia' pre
cari i-au cucerit pentru politic'a si
principiile sele ; conducatorii pressei au
convictiune si voiescu sa fericésca por-
porulu, dara densii voindu sa progre-
seze grăbnicu uita, ca întręga româ-
nimea din tiéra nu aderă la prin-
cipiile loru, ba lăru chiaru in contr'a acestor'a.

„M. P.“ compatimesc pre natiunale
listi ca stiméza numai convictiunile
loru, dara pre ale contrarilor le hu-
lescu si le intortoca.

Sa nu se supere ultraistii, ca ro-
mâni ardeleni alegu si cei din Ungari-
a dorescă sa aléga barbati ce nu
stau in taber'a natiunalitătiei, aceste
două impregiurări probéza, ca politic'a
conducatorilor români n'are popu-
laritate asiā mare.

Terorismulu ce se imputa magia-
riloru nu esista, pentrua poporulu
românu are atât'a minte sobria cătu
sa pricépa, ca votulu seu e liberu. Se
combate acést'a imputare prin impre-
giurarea, ca poporulu românu nu con-
sidera amerintiările corifeilor sei, ci
merge pre calea sea.

X Situațiunea politica a Gréciei dă
in momentulu acesta grave inchietu-
dini. Regele George I, aru fi in ajun-
ulu de a abdică. „Neue freie Presse“
din Vien'a mentionează unu sgomotu
respanditul prin cercurile financiare
dela Berlinu, si dupa care Russi'a aru
fi tramsu in Pireu trei corabii de
resbelu, sub pretestul de a luă pre-
bordu pre regin'a Olg'a si de a o con-
ducute la Copenhag'a.

De alta parte, „Daily News“ pu-
blica o telegrama vienesa care anuncia
„ca o escadra turcesca din cinci cor-
abii a primitu ordinulu de a statiună
in apele grecesci.“

Acéiasi telegrama vorbesce de
„intervenirea puterilor“ că de o „prob-
abilitate“ care se discuta intr'unu
modu seriosu in capital'a regatului
elenicu.

Poporulu grecescu are nenoroci-
rea de a fi in prad'a unei anarchii
parlamentare. Junele rege, dupa ce a
incercat in vanu sa-si gasescă unu
sprigiu in diversele fractiuni ale cam-
erei, a fostu nevoitul sa insarcineze
pre d. Tricupi sa formeze unu nou
cabinetu alesu afara din parlamentu.
Primulu actu alu ministrilor a fostu
de a disolvă camer'a, si de a apela la
natiune, usuându intr'acést'a de drept-

unescu asupr'a punctului loru de sprijinire : pentru regele Oscaru, acestu sprigini se afla evidentemente la Berlinu ; pentru regele Christianu, la St.-Petersburg."

Totu asupr'a caletoriei regelui Oscaru II in Germania, ceteriu in „les Débats“ urmatorele aprecieri ale diurnalelor suediane :

„Corespondint'a scandinava“ ne aduce apreciările jurnalelor suediane asupr'a visitei lui Oscaru II la Berlinu. Press'a germana pôte ca s'a cam grabit putien de a radică la ceriuri pre regele Svediei. Fără indoie, tendințele personale ale acestui rege suntu forte favorabile Germaniei ; dara dela o simpla demonstratiune amicabila pâna la o alianta politica si militaria cu noulu imperiu, este o distantia pre care numai imaginatiunile cele oficiose potu sa o percurga in câte-va óre. Dece aru trebuí sa credem nisce rapórtul prea zelose, regele Svediei n'aru fi hesitat sa aprobeze, intr'unu toastu publicu, tóte mesurile ce guvernul prussianu si diet'a germana au luat de căt-va ani contr'a bisericiei catolice, si aru fi esprimatu dorint'a intr'unu modu formalu de a vedea armata germana si armata svediana luptandu-se pre viitoru sub acela'si drapel.

„Informatiunile gazetelor germane, dice in acésta privintia „Aftónblad“ din Stockholm, au alterat de siguru sensulu cuvintelor M. S. care n'a potutu sa esprime dorint'a unei fraternitati de arme intre Germania cuceritórie si regatele unite care trebuie sa urmeze o politica cu totulu pacinica, si sa o esprime tocmai intr'unu tempu cându 200,000 de Slesvigiani din Nordu, cu cari suntemu atátu de legati prin sânge si limbagemu sub jugulu prussianu atátu de greu, fără a putea macaru sa petitiuneze pentru aperarea drepturilor loru violante. Considerámu asemenea de impossibilu ca M. S. sa pôta, fără celu mai micu sujetu, sa se pronuncie astfelii asnpr'a discordielor religiose care esista in momentul acest'a si in fine credem cu totulu absurde assertiunile ca M. S. aru fi facutu parada de zelulu seu de protestantu spre a

aprobá netoleranti'a si mesurile cele violente ale guvernului prussianu si ale parlamentului germanu contr'a catolicismului.“ „Stockholm Tagblad“ este de aceea opiniune că „Aftónblad.“ De siguru ca Sved'a luterana „acordá óresi-care sympathii Germaniei in lupt'a sea contr'a ultramontanismului ; Germanii dela Nordu inse nu voru uitá nici odata reutatile germaniloru dela Sudu in privint'a poporului care este cea mai de aprope ruda a loru. Vomu acordá cu placere spriginulu nostru moralu Germaniei, adauga „Tagblad“, deca ea doresce acestu sprigini si deca se lupta pentru o causa justa si buna. Nici nu putem nici nu trebuie sa promitemu ce-va mai multu. Ne pastrámu fortile pentru aperarea propriei nostre tieri, deca trebuie, si sympathiele nostre pentru acel'a care este pe nedreptu apesatu. Acésta este de siguru cugetarea intregului poporu svedianu, si, dupa cum suntemu convinsi, aceea a regelui Svediei.“ Este mare deosebire intre aceste apreciări moderate si intre articoli aprópe lirici ai pressei germane. Caletori'a lui Oscar II este unu faptu gravu ; dara se vede ca press'a svediana nu-i acordá importanti'a ce aru fi voit u sa-i dea cei dela Berlinu.“

F Despre junctiunea Predealu-Ploiești, care e de unu interesu atátu de vitalu pentru România, „Tromp. Carp.“ dela 8 Iuniu v scrie urmatorele :

Pare ca s'ar fi datu vorba intre jurnalistii români sa se tiena tacere in afacerea junctiunei drumurilor nostre de feru cu drumulu de feru cu drumulu de feru austro-magiaru pre la Predealu.

Vedem pre tóta dimineti'a tarzine intinse pre căte doue trei colóne asupr'a unei frase, asupr'a unei idei, asupr'a unei formalitati constitutionale, etc. Si asupr'a celui mai importantu lucru alu epocei, asupr'a drumului de feru Ploiesci-Predealu, cestiune politica si economică de prim'a ordine, nu se vorbesce de locu. S'ar paré ca tóte diurnalele au lasatu acésta sarcina „Curierului financiaru“, care Curieru

financiaru s'a pronuntiatu categoricu in mai multe articole, ca tóte celelalte societati suntu nimicu, iéra cea seriósa este numai Staats-bahn.

Apoi, confrati in publicitate, deca este vre-o cestiune astadi care sa atinga mai de a dreptulu si mai simtitu natiunea, statulu si vistieri'a tie-rei, este negresitu cestiunea drumului de feru Ploiesci-Predealu, care se ia acum in desbaterile camerei.

Ce facu societatiile cele-lalte afara de Staats-bahn care ni s'arata, precum amu mai disu inca dela ivirea lucrului, sub doue ipostase : unulu de fatia si altulu pedisii. Consimte pres'a româna intréga că acésta artera principala a statului românu care léga capital'a cu Brasovulu si cu Rusciukulu sa se lase cu totulu in dispositiunea Austro-Ungariei, séu astépta pâna sa se faca reulu, si apoi sa tune, dupa obiceiu, contra celor ce au facutu reulu ?

Ce suntu cele-lalte societati care tacu tóte si lasa sa vorbésa numai Staats-bahn, care si ride de tóte, care defaima pre tóte cele-lalte ?

O asemenea procedare din partea acestor societati, cum si din partea presei române, noi nu o putemu intielege.

Societatea englesa, pre care noi amu vediu'to dela inceptu ca este singura care sa pôta luptá cu societati austro-magiare, care ne convenea atátu de multu politicesce vorbindu mai alesu, vedem ca tace. Rabda tóte insultele ce i se aducu din partea ambelor sectiuni din Staats-bahn.

Societatea româna, care a remas, precum vedem, pura de ori-ce strainismu ; in care vedem adaugendu se nume că acelea de printiu Nicolau Bibescu, printiu Gh. Stirbey, Gh. Ghermanu, Ión Cantacuzino, etc. etc. ; capitalurile cele mai mari ale tierii, numele cele mai onorate, creditele cele mai mari atátu morale cătu si banesci ; acésta asociatiune, tace si ea, nu ne spune nimicu, nu ne vorbesce nici despre dens'a nici despre cele-lalte, incátu nu scie nimeni cari i

suntu condițiunile, atátu ale ei cătu si ale celoru-lalte.

Se sfiescu dora aceste doue societati, că nu cum-va aflându-se condițiunile sa cada sub avantagile cele mari pre care numai Staats-bahn aru fi in stare sa le propuna ? Apoi, cine nu scie ca nimeni nu pote sa lase acolo unde este in stare sa lase Austro-Ungari'a, care a propus sa faca ea insasi, cu banii ei, acestu drumu de feru in România. Propunere pre care a respins'o patriotismul acelei majoritati care se desfaima necontentu de cătra cei cu Strusberg si cu Offenheim.

Cine nu scie ca Austro-Ungari'a avendu interesele acelea pre care le-a desvoltat Offenheim inaintea curtilui cu jurati din Vien'a, este in stare sa lase pâna acolo, pâna unde sa nu pôta lasa ori-care societate, care aru fi in stare sa se devoteze intereselor Romaniei, pâna in punctul a dice : Nu voi sa cästigu nimicu. Voi sa sacrifici inca, o particica din fondurile ce espunu ?

Cine nu scie, ca la o concurrentia la care s'ar primi sa concure societati austro-magiare, vina ele si chiaru prin Franci'a, pornesca ele si chiaru din Chin'a, cându odata societati austro-magiare se voru primi la concurrentia, nu este putintia sa le tienu peptu, materialicesce vorbindu, nici societate englesa, nici asociatiune româna, nici o societate care n'aru avé interese politice, economice si strategice pre care le are Austro-Ungaria sa puna mân'a pre acésta artera principala a Romaniei.

Nu vedem dura, care sa fia interesul manevrei a se tiené ascunse in planurile loru, societatiile ce au sa lupte contra societătilor austro-magiare.

Avem convictediunea, ca cu cătu se voru vedea mai multu sforțările austro-magiare prin propuneri imposibile, cu atátu spiritulu nationalu se va descepta, cu atátu guvernul si camere voru luá mai multe precautiuni.

Societatiile austro-magiare, care negresitu au sa-si caute bani pre cari sa-i platescă forte scumpu, o sa le ve-

EGISIÓRA.

Studii esegetiche.

Partea I.

CAPU I—IV.

Venirea lui Iisusu in lume. Contactul cu lumea.

Sectiunea I.

CAPU I.*)

I. Dumnedieu Cuventul eternu iá chipu omenescu in persón'a lui Iisusu Christosu fiulu lui Ddieu. — II. Marturisirea lui Ioanu botezatorulu despre densulu. — III. Aliprea inveniaceiloru de densulu.

I. Vs. 1—18. Introducerea intregei evangelie.

Petrunsu de obiectulu celu insuffletorius, despre carele voiesce a scria, evangelistulu ne pune inainte cea mai inalta idea, tient'a si productulu scrierei sele, ca : *Iisusu Christosu este un'a cu Tatalu, si că fără de incepulu, participante la facerea lumei si la preamarirea eterna, iéra prin o genealogia metaphisica ne aréta pogorirea lui Ddieu—omulu pre pamentu.*

Pascundu-si ochii la lumin'a ceriului, in carea vede pre Iisusu stralucindu, si securu despre marirea in carea a privit u pre Iis. Christ., se inaltia preste istoria si lume, formandu unu tablou, in carele ne aréta eternitatea lui Iisusu inainte de facerea lumei, si activitatea lui la facerea ei.

Treptat se inaltia ideile, legate un'a de alt'a, si purcediendu un'a din alt'a in o armonia si cu o arta naturale, possibile numai unui inspiratu

de susu. Acésta parte a Evangeliu ne aréta mai chiaru art'a scrierei lui Ioanu. Vs. 1—18 forméza unu cercu de catene ideale, si totusi o zala din intregu cerculu celu grandiosu de catene alu evangeliei.

Vs. 1—5. Fiint'a cuventului eternu la Ddieu : Activitatea si poterea lui dela inceptu creatória (facutória din nimicu) vivificatória (facatória datatóra de viétila) si luminatória.

Vs. 1. *Intru incepulu erá Cuventulu.* Intru incepulu = dupa intielesu cu I Moise, 1, 1. adeca : inainte de a se face, a se creá ce-va (Colos. 11, 17.) inainte de a fi ce-va, in eternitatea vécurilor inainte de lume : deodata cu ddieirea ; in principiu — *erá Cuventulu* : Inainte de a fi ce-va, *Cuventulu erá*, elu si avea déjà fiint'a sea că Ddieu. — Deosebitu pondu jace pre fia-care cuventu, asiá cătu pusestiunea sea trage mai multu in cumpena decátu tóte disputele esegetiloru noi, cari voru a talmaci fără a recurge la isvórele primitive. Ordinarea cuvintelor este cu asiá pondu, incátu numai luata asiá precum este se pote scôte intielesulu celu adeveratu. Fiacare cuventu si are insemnatasea sea, cum si caus'a pentru ce e pus in loculu in carele e pusu, si nu aerea.

— Atátu „Cuventulu“, cătu si *erá* si au intielesulu numai, deca le luámu in ordinea, in cari suntu asiedate de evangelistu (versiunea româna ací este de minune bine nimerita, fiindu fidela atátu intielesului, cătu si ordinei cuvintelor din originalu). *Erá*, esprima atátu nemarginarea eternitatiei, cătu si existint'a ipostatica a „Cuventulu“. Nu se dice : a fostu, pentru ca acestu terminu presupune unu incepulu óre-

care, ci *erá*, care esprima indefinitulu.

Falsa este interpretarea cu : inainte de facerea lumei *se nascu, devin* ; despre acésta se dice espressu prin urmator. *erá-la Ddieu*, adeca in insasi ddieirea, Ddieu.

Dece aru avé intielesu de *se nascu, devin*, s'ar dice *s'a facutu* (*έγένετο*), precum in Vs. 14 ; Evangelistulu ince, spre delaturarea ori-cărei indoeli, pune mare pondu pre *erá* (Vs. 1.) si pre *s'a facutu* (Vs. 14). Ací nu este greu de aflatu adeverulu.

Cuventulu (*ὅ λόγος* *) insemnáza principiulu ddiiescu in Christosu ; in elu este *viétila si lumin'a*, cesta din urma, dupa Vs. 9. i.e. că predicatu. Christosu este : *Cuventulu Domnedieirei intrupatu* (Vs. 14). Insemnarea terminalui „Cuventulu“ nu este dubioasa, in traducerea rom. nici se pote analisa, că in cea elena. Elu, dupa firea sea esprima ce-va passivu, emanatu dela cine-va.

Déca incercámu a esplicá acestu terminu, prin ins'asi acésta evangelia cu ajutoriulu Testam. vechiu, unde si are radecin'a, in combinare cu Test. nou, resulta cam urmatorele :

Cuventulu pre carele 'lu propoveduesc Iis. este cuventulu lui Ddieu (3, 34. 8, 37 seq. 17, 6—8. I Ioanu 2, 14), si elu insusi e acestu „Cuventulu“ : Cuventulu vietiei, viétila (I Ioanu 1, 1. seq. asiá precum e lumin'a lumei (8, 12).

Nu este „cuventulu“ pentru acea ca lu vorbesce, nici pentru ca e autoriu cuventului, ci pentru cuven-

*) „Cuventulu“ intru acestu intielesu nu ocura la nici unu scriitoriu alu scripturii afara de Ioanu (vedi I. Ioanu 1, 1. 7. Apocal. 19, 13.)

tulu este intr'ensulu si vorbesce din trensulu, chiaru asiá precum nu e numai autoriu „luminei si vietiei“ ci insasi lumin'a si viétila.

Cuventulu lui Ddieu si pertatoiu aceluia nu este nici de pre patru (3, 31) nici din tempu : Iis. Christosu a venit u din ceriu (3, 13) si a fostu mai nainte de cătu Ayraamu (8, 58). — De óre-ce evangeli'a sta in rapportu cu legea lui Moise că adeverulu (implinitu) si indurarea (1, 17) si in consonantia cu Test. vechiu, carele marturiscesc despre Iis. Christ. (5, 39 46.), de óre-ce spiritulu profetilor este in Christ. in mesura nemarginita (3, 34) si spiritulu loru este spiritulu lui (I Petru 1, 11) : asiá dura cuventulu lui Ddieu in Christ. a fostu un'a cu celu din Test. vechiu, si totu acelu Ddieu, carele a vorbitu prin profetii Test. vechiu, a vorbitu si in Christ. (Evrei 1, 1 seqq.); ba Christ. a fostu carele s'a aretat u lui Isi'a (Ioanu 12, 24. comp. Isai'a 6, 1.). De óre-ce cuventulu lui Ddieu, carele in Test. vechiu descoperea voi'a lui Ddieu a fostu acelasi, prin carele s'a facutu lumea (Ps. 32, 6.); de óre-ce Christ. avea in sine poterea creatória vivificatória de libertate (Ioanu 8, 31, seq. 2 Corint. 3, 17) si indepliní faptur'a spirituale (2 Corint. 5, 1. Colos. 6, 15. comp. Ioanu 3, 3 seqq.); de óre-ce elu purcese in modu creatoricu fatia cu natur'a (Ioanu 2, 1 seqq.) si avu potere preste mórté (Ioanu 10, 18. 11, 25), de óre-ce dupa mórtea sea, prin inviere s'a inaltiatu la poterea si marirea ddiésca, si la participare in tri gubernarea lumei : — a fostu forte naturale a i se ascrie — nu că unui individu omenescu, ci că unui purta-

*) Acestu capitul se numesce de eseti si. Prologul Evangeliei — si nu fără cuventu, pentru ca in trensulu se espune pre scurtu totu cuprinsulu Evangeliei. —

demu preste putienu tempu dupa inceperea drumului, cându li se va scădea, naturalmente, sut'a la trei-dieci, sa vina sa ne căra iéra noue credite si obligatiuni noue.

Credemu ca tempulu este mai multu decât venitul că sa incépe Societatea englesa si mai alesu asociatiunea româna sa vorbescă, si sa vorbescă multu si tare, spre risipirea banueleloru dirigiate contr'a loru, de către societătile austro-magiere negresitu.

Intr'unu punctu credemu ca aru trebuí sa se unescă tota pres'a româna, remasa independenta de mrejale austro-magiere: „Nici intr'unu casu, sub nici o forma, cu nici unu felu de conditiuni acestu drumu de feru, singurulu care mai pote remanea in dispositiunea nostra, sa nu se dea unei societăti austro-magiere, sub ori-ce fatia s'aru areta ea si cu ori-ce conditiuni avantagiouse aru vení.“

Instructiunea adultilor.

Ministrulu de culte si instructiune publica a indreptatul cátora inspeciorii de scóle urmatoreea ordinatiune circularia:

Cátu e de insemnata promovarea si desvoltarea instructiunei poporali prin scólele publice si private, atât de remarcabila e pentru ajungerea acestui scopu si instructiunea adultilor.

Incercandu numai in anii mai de aprope sa instruedi pre adulti prin inveriarea studieloru scolastece, ai esperiaturi (titulatur'a), ca acestu modu de a instruá pre adulti a produsu unu resultatu ce nu corespunde nici cu munc'a ce s'a sacrificatu, dara nici cu spesele cele insemnante ce s'a cheltuitu spre scopulu acest'a; dreptu aceea trebuiá sa abdicem pr catu-va tempu de modulu acest'a de instructiune, a abdice inse de necessitatea instructiunei adultilor nu este iertatu.

Unu modu mai folositoriu si probabiliu mai cu succesu, pentru instructiunea adultilor, ni se pare a fi acela, că sa incepem si sa continuâmu inveriamentulu pre acelu terenu si cu acele lucruri, cari intereséza mai de

aprópe pre poporu si cari prin folosulu loru indémna spre o sîrguintia mai mare si spre unu progresu constantu. De materialu alu inveriamentului in respectulu speciei ni se recomenda de sine o introducere intelepta, o indrumare sistematica si continua in acele ocupatiuni ale poporului, pre cari le pôrta acasa cu scopu de a-si procurá parale, seu instruirea in acele ocupatiuni, pre cari le cuprindem sub numirea de „industria de casa“.

Aretandu si desfasiurandu unu modu mai ratiunalu pentru aceste ocupatiuni de casa ni se ofera multe ocazioni bune, atât pentru a face mai bine cunoscetu obiectulu ce se afla sub mânilo nôstre cátu si pentru a lati cunoscintie generali, déca instruirea in aceste lucruri de mâna se concrede aceloru individi, cari pre lângă cunoscintia practica au si desteritatea de a aplicá inveriatur'a. Pentru inveriamentulu adultiloru amu pusu dejá in lucrare in unele tienuturi ale tieriei atari instruári ocazionali si amu de cugetu a estinde aceste treptatu preste toté tienuturile tieriei; dara finindu ca acestu modu de instructiune trebuie sa-lu statorescu numai dupa soiurile singuratece ale industriei de casa ce suntu indatinate in tienuturile resp. si fiindu ca instruirea se pote mediloci numai prin ajutoriulu unui'a seu altui'a: asiá e de lipsa că sa sciu despre fia-care comuna cu deplina acuratetia, ca cari suntu ocupatiunile accesorie, seu pentru acoperirea trebuintelor casnice seu că isvorulu de castigu.

Te provoco prin acésta (urmáza titlulu) sa iai séma, cari suntu ocupatiunile de casa de ori-ce soiu ce suntu indatinate intr'un'a seu alta comuna seu stabilimentu de pre terenul jurisdictiunei ce sta sub autoritatea dtale, de exemplu se occupa pororulu cu prelucrarea lemnului pentru instrumente, jucarii, cu sculptura pentru arta, seu cu canep'a, inulu, lán'a, cu torsur'a seu tiesatur'a lánii, cu cusaturi etc. etc. unde suntu in moda impletitur'a si tiesatur'a de niente, de paie, de rogojine, fasii etc.

turiile lui Ddieu, si că impreuna lucratória la crearea lumiei. Ea e mai multu că o insusire a lui Ddieu, cu ajutoriulu cărei'a a facutu Ddieu lumea: ea este insusi tipulu propriu alu lui Ddieu — Ddieu insusi, carele la crearea lumiei si stă siesi fatia in fatia: ea a fostu desfetarea lui diu'a si nótpea, fiindu inaintea lui totu-déun'a.

Acestu conceptu inse se pare a nu se areta destulu de chiaru din fantasi'a poetica — déca ni este iertata esprissiunea. Mai vioiu, mai indrasnetiu depinsa afâlamu intielepciu-nea personificata la Iis. Sir. c. 24. „Eu“, dice intielepciu-nea, „din gur'a celui préinaltu amu esitu, si că negur'a amu acoperit uamentulu (vs. 3.) mai nainte de vécu, intru inceptu me-a zidit pre mine (Vs. 10). Caracteristica este versiunea idei, că: ea, carea cuprinde ceriulu si uamentulu, si-si are odichn'a intre popore (Vs. 5. 6.) in Israelu — si ia locuintia si mostenire, se inradecinéza, cresce, infloresce si aduce fructe (Vs. 9—20) si totu odata intrupata in carte legaturei (legei) lui Moise (Vs. 25). Apoi adauge: celu dintâiu nu o a cunoscutu de seversitu, si celu de pre urma nu o va strabate pre ea (vs. 29).

Acesta citate ne presentéza intielepciu-nea per eminentiam că descovere a lui Ddieu — aprope de „cuventulu“ nostru. Cu toté acestea inca nu se aréta apriatu cugetata că fintia seu persóna.

Si acésta, postulatulu ultimu, inca ni-lu presentéza Test. vechiu. La intielepciu-nea lui Solomonu afâlamu intielepciu-nea că fintia bine marcata. „Ea (intielepciu-nea) este aburulu poterii lui Ddieu, si curgere impede a

Cu ajutoriulu inveriatorilor poporali si pretilor, alu antistilor comunali sa insemnezi si sa conscrii punctualu ocupatiunile aceste sub un'a seu alt'a rubrica :

1) Cu care (ramu de industria) si in ce mesura se occupa barbatii si femeile?

2) Suntu ocupatiunile aceste de multu in usu seu a inceputu a se introduce numai in tempulu mai nou?

3) Cresce acésta ocupatiune seu scade?

4) Mai suntu afara de aceste ocupatiuni inca cu inclinare spre alte asemenea ocupatiuni si déca suntu, de ce soiu suntu acelea, cari 'si-au conditiunile de viétia si déca nu, apoi cum s'aru puté inactiva?

Culegandu conscrierile in sensulu indigitatu mai susu si semnandu pre ele numele comunei, comitatului, in care se afla, impachetandu-le sa mi le substerni neprelucrate. Sperez, ca veti aduná si mi veti tramite cátu mai enrendu si cu cea mai mare acuratetia ce se pote aceste date remarcabile ce voru serví de baza la instructiunea adultilor.

Budapest' 8 Iuniu 1875.

Augustinu Trefort m/p

✓ Sighisiór'a, 12 Iuniu 1875 st. v.

Dle redactoru! In 25 Maiu st. v. c. amu asistat la esaminarea elevelor si elevilor scólei nôstre conf. gr. or. pre sem. alu doilea cu dôue clase si doi inveriatori din Ferihazu (biserica alba), protopresbiteratulu tractului Sighisiór'i gr. or. —

Resultatulu acestui esamenu preste totu consideratu, succesa cu multiamita generala, incátu pororulu ascultatoriu surprinsu de responsurile cele bune ale filor lui, — varsá lacremi de bucuria manifestându domnilor inveriatori Ioane Ganea si Nicolau Munteanu multiamite cordiali. —

Pâna in anulu acest'a scol. in amintit'a comuna esistá numai o sala de inveriamentu si unu inveriotoriu, — amenintările de scóla comunale de inspectiunile noue neconvenibile, agitate si puse in lucrare de fostulu si

marirei celu atotu puternicu, stralucirea luminei celei vecinice, si oglinda curata a lucrarei lui Ddieu si chipulu bunatâtie lui, ea este (numai) un'a si toté le pote, si intru sine remanendu toté le innoesce (7, 25—27.) Intrens'a — ea insasi — este duchu de intiegere, santu, curatu, subtire, stralucit, neschimbatu, — luminat, fâra de patima — de binefacatoriu, iubitoriu de ómeni, adeveratu, statornicu, fâra de frica, atotu puternicu, atotu sciutoriu, carele strabate prin toté duchurile cele intielepcatórie, curate si forte subtiri, ea petrunde prin toté pentru curat'a sea (7, 22—24). Ea ajunge dela margini pâna la margini, cu taria, si intogmesce toté cu folosu (8, 1). Ea sta aprope este posesorulu tronului lui Ddieu (9, 4). (Vedi asemenea 9, 9).

Precum vedem daru, ide'a terminului „cuventulu“ se afla destulu de bine precisata in testamentulu vechiu prin „intielepciu-ne.“

Testamentulu vechiu daru, se vede a fi fostu câmpulu in carele evangeliștulu si-a pascatu ochii spiritului seu spre a dâ lumei unu conceptu intr'unu terminu „cuventulu“, carele se cuprinda in sine pre Ddieu omulu, a cărui viétia omenescă si doctrine le-a patrunsu si cunoscetu mai bine de cátu colegii sei, fiindu celu mai intimu alu lui Iisusu.

Terminulu acest'a „cuventulu“, cuprind in sine tota sănt'a scripture, pre Ddieu insusi, si cuventulu erá la Ddieu. Déca cuventulu erá Ddieu (constructiunea urmatória) cum se esplica, ca erá la Ddieu? s'aru parea unu nou sensu: Ddieu erá la Ddieu. — Este disu Ddieu in locu de Ddieu. Acésta

acum suspendatulu jude com. precum amu aretat in nr. 67, — 1874 do 21 Aug., au datu crestinilor nostri ansa de a se mai ingrigi inca de a dou'a sala de inveriamentu si de unu alu doilea inveriotoriu, — nepotendu-si astfelii nici cu puterea gendarilor ajunge scopulu cu scóla com. agitatorele celu mare si reutaciosu, — elu vrendu a sapá grópa pororului din Ferihazu, a picat in susu in ea. — Onore bine simitorilor nostri crestini din Ferihazu si conducerilor lui celor adeverati, — imbarbatare deci fratilor si prevenitoru! —

A trei'a dì de s. Rusalie amu asistat la esamenulu din Heturu protopresbiteratulu Sighisiór'i, sporiu facutu au fostu preste totu luatu, indestulitoriu, — tenerimea adulta instruata si condusa de parochulu localce au secerat multa lau la cu responsurile din studiulu religiunei, cetire, computare si cu deosebire in cantările s. liturgii, incátu merita imitatiune generala. —

Pré on. d-le Redactore! credu a nu ve molestá si cu acésta ocasiune, — cându vinu a ve rogá că sa binevoiti a dâ locu in pretiuitulu diaria „Teleg. Rom.“ ce redigeti acestor comunicatiuni scolarie imbucuratórie, de óre-ce, esistint'a, prosperarea si avantiagiu nostru depinde pré multu dela bun'a organisare a scóleloru nôstre parochiali, dela punerea unui fundament siguru, — prosperându astfelii graduatim — si nu momentanu la academii de drepturi (la coperisui si fundamentulu lipsesce!) cestiunea cea multu discutata in anii precedenti de inteligint'a nôstra. —

Scólele nôstre paroch. elementarie capitale, sa fia sprinzipite si aduse in ordine, si ajungendu acésta, pororulu nostru din dì in dì va deveni in placut'a si dorit'a positiune a puté pretiu inveriamentulu, si in fine si alte institute mai inalte de inveriamentu, — de atunci amu fi ajunsu la limanulu dorilor, — imbarbatare dara la continuarea operei mari scolastece, carea cu bratii voinescu si cu spiritu romanescu a desfundat'o fericitulu in

constructiune aréta comunitatea intima eterna cu Ddieu Tatau: unitatea in dñeire, si totusi deosebirea ipostatica (compar. exemple I. Solom. 8, 30. Intiel. Solom. 9, 4.)

si Ddieu erá cuventulu. (Subjectu: cuventulu; predicatu: Ddieu:) (compar. 4, 24: duchu este Ddieu). Pondulu jace pre predicatu, carele este pusu la inceputu parte spre a dâ mai mare pondu expresiunei, parte spre evitarea neintielesului, si parte dupa natur'a versurilor din acésta sectiune, spre a incepe cu acelu cuventu, cu carele s'a terminatu constructiunea premergatória. In contr'a constructiunei întrorse (cuventulu erá Ddieu) vorbesce insasi ratiunea, căci in atare casu s'aru sterge deosebirea intre cuventulu si Ddieu, si acel'a (cuventulu) s'aru intipui numai că o insusire a acestui (Dd). Sub Ddieu, in acésta constructiune, nu este a se intielege unu Ddieu ci Ddieu că ipostatu, că fatia din dñeire. Putieni cugetare seriósa si intielegem usioru*)

Vs. 2. Evangelistulu s'a aprofundat in adencimea dñeirei, si in trei constructiuni paralele, cu o tripla repetire a subiectului ne aréta finti'a si esentia 'cuventului.'

*) Spre inlesnirea intielesului, sa ne servim cu unu exemplu: Solomonu si intielepciu-nea lui. Dupa expresiunea evangelistului amu dice: Pre tempulu Imperatilor primi jidovesci, erá intielepciu-nea (analog cu: Intru inceputu erá cuventulu), iéra intielepciu-nea erá la Solomonu (analog cu: Si cuventulu erá la Ddieu), si intieleptu (intielepciu-nea insasi) erá Solomonu (analog ca: Si Domnedieu erá cuventulu).

(Va urmá)

